

[Ib Nørlund]

Grønlandsministerens ret til at fastsætte valg-regler betyder, om det også har gyldighed efter 1. maj, hvor en sådan ret rettelig burde ligge hos landstinget. For så vidt man vil hævde dette, kommer det i modstrid med § 4, stk. 2, hvori der tales om eventuelle medlemmer af Europa-Parlamentet, og det er jo noget, som kun kan aktualiseres efter i hvert fald juni måned. Derfor er der visse modsigelser i hele denne tekst, og de har også vist sig at kunne føre til beklagelige resultater. Derfor vil vi undlade at stemme.

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

De bemærkninger, der er faldet vedrørende det af hr. Ib Nørlund stillede spørgsmål under første og anden behandling, har jeg ingen grund til at ændre på. De bemærkninger, jeg er kommet med vedrørende eventuelle valgforbund i Grønland, vedrører det valg, der skal finde sted i april måned, således som det er omhandlet i lovforslaget.

Sagen ligger sådan, at hvad der skal ske i valgsituationer efter den 4. april, er noget, der ligger ud over dette lovforslag. Det er naturligvis rigtigt, som det citeres her fra lovforslaget, at § 4, stk. 2, vedrører medlemmer af Europa-Parlamentet, men også, og det blev ikke nævnt, medlemmer af dette høje ting.

Ib Nørlund (DKP):

Men ministeren må da indrømme, at når der står »i Grønland valgte medlemmer af Europa-Parlamentet«, så omhandler det noget, som ligger efter den 1. maj.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 123 stemmer mod 29; 6 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Anden (sidste) behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om vejledende folkeafstemning om Danmarks medlemskab af EF [af Gert Petersen (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 49. Fremsat 23/11 78. Første behandling 26/1 79. Betænkning 9/2 79).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 21 stemte for, 135 imod; 1 stemte hverken for eller imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om stop for pris- og indkomststigninger.

(Lovforslag nr. L 186. Fremsat 13/2 79. Første behandling 14/2 79. Betænkning 14/2 79).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene samt spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Westh (S):

Jeg skal om de stillede ændringsforslag oplyse, at vi ikke kan støtte nogen af dem. Baggrunden for denne holdning er bl. a., at der kun er tale om en kort forlængelse i maksimalt 7 uger af en eksisterende lov, og at vi ikke finder det særlig hensigtsmæssigt at ændre væsentligt i loven eller i forståelsen og administrationen af denne, når der som sagt kun er tale om at forlænge loven nogle få uger.

[Westh]

Om det konservative ændringsforslag om totalt lønstop, også over for overenskomstmæssigt aftalte stigninger både i eksisterende og i forhåbentlig kommende overenskomster, vil jeg sige, at dette ændringsforslag ikke kan være stillet for at gøre situationen lettere for arbejdsmarkedets parter i de forhandlinger, der stadig pågår. Jeg vil tværtimod sige, at ændringsforslaget må være stillet for at gøre overenskomstsituationen endnu mere vanskelig, end den i forvejen er. Men det er selvfølgelig også en måde at lade borgerlige stemmer arbejde på.

Det mest positive, jeg kan sige om det konservative folkepartis ændringsforslag, er, at det er det klareste bevis på hulheden og urigtigheden i kommunisternes opfattelse, nemlig den, at regeringens forslag skulle være et indgreb i overenskomsterne og ikke et indgreb over for priserne. Det er naturligvis det sidste.

Vi mener, at loven har haft en gavnlig virkning og har været medvirkende til, at vi siden august har haft en meget rolig prisudvikling, så rolig, at sidste reguleringspristal endog viste et beskedent fald. Den rolige prisudvikling skal fortsætte. Derfor anbefaler vi, at folketinget vedtager dette lovforslag, og derfor ønsker vi en stærk prislov som led i en samlet løsning, når denne lov udløber.

For god ordens skyld skal jeg oplyse, at handelsministeren ikke i samrådet med udvalget gav udtryk for andre synspunkter vedrørende kommende lovgivning end de synspunkter, der kom til udtryk under første behandling, hvilket man kunne få indtryk af ved at læse fremskridtspartiets betænkning-bidrag – hvis der ellers er nogen, der gør det.

Askjær Jørgensen (FP):

Det lovforslag, vi nu har til anden behandling, blev som bekendt fremsat tirsdag i denne uge kl. 22.57. Onsdag midt på eftermiddagen havde vi så første behandling her i salen, og der blev berammet et udvalgs-møde i erhvervsudvalget om lovforslaget allerede onsdag eftermiddag. Vi er nødt til meget stærkt at beklage, at udvalgsarbejdet blev ledet på en sådan måde, at det reelt ikke kan betegnes som et udvalgsarbejde. Dette lovforslag er ikke udvalgsbehandlet på en måde, som er rimelig for det danske folketing.

Med hensyn til de stillede ændringsforslag må vi sige om nr. 1, at vi ikke synes om den måde, hovedstadsrådet vil køre sit billetsystem og sin takstpolitik på, og derfor bliver vi nødt til at stemme imod nr. 1. Nr. 2 fra de konservative kan vi heller ikke støtte. Nr. 3 stemmer vi for. Nr. 4 og nr. 5 er de bedste ændringsforslag, og dem vil jeg anbefale at hele tinget stemmer for.

Dette lovforslag betyder jo et indgreb over for noget i retning af 300.000 danske virksomheder. Disse virksomheder og alle deres erhvervsorganisationer har ikke haft rimelige muligheder for at deltage i en debat om dette lovforslag. Det er noget, der siger sig selv, at når et sådant lovforslag bliver fremsat i en sen natte-tid og man starter udvalgsbehandlingen næste dag midt på eftermiddagen og det forlanges gjort færdigt inden kl. 24, altså inden der er gået et døgn, er der ikke mulighed for deputationer for at møde op. Man har ikke levnet disse virksomheder eller deres organisationer nogen som helst rimelig mulighed for at gå ind i debatten om dette lovforslag. Det kan vi ikke byde disse 300.000 erhvervs-virksomheder.

Vi har bedt handelsministeren eller en anden repræsentant for regeringen om at give en logisk forklaring på, hvorfor man vil have prisstoploven forlænget. Det har vi endnu ikke fået. Vi har spurgt, om man virkelig tror, at organisationerne, der forhandler overenskomster, kan regne med, at når man nu forlænger til den 15. april 1979 maks., har man dermed en sikkerhed vedrørende prisudviklingen og prisforholdene efter overenskomsterne. Vi synes, at det, man byder overenskomstparterne, er helt urealistisk. Det uhyggelige ved første behandling er de alvorlige trusler, vi har hørt fra den socialdemokratiske ordfører, om nye og skrappe prislove, og vi har ikke hørt, at venstres medlemmer af regeringen har taget afstand fra disse trusler.

På baggrund af, at vi, som jeg anførte, ikke har haft en rimelig udvalgsbehandling, og på baggrund af, at der er en masse svar, som først er indløbet efter, at der var forlangt afgivet betænkning, skal vi bede om, at der bliver en fornyet udvalgsbehandling.

Jens Peter Jensen (V):

[Jens Peter Jensen]

På venstres vegne kan jeg anbefale, at man vedtager lovforslaget uændret. Vi stemmer imod samtlige stillede ændringsforslag under indtryk af den korte frist, hvori loven skal fungere.

Kjelgaard (KF):

Det konservative folkeparti kan støtte centrum-demokraternes ændringsforslag nr. 1. Der er gjort et stort forarbejde inden for HT-området, og det vil også efter vores mening være urimeligt at udsætte den koordinering, der er tale om, også i de 6-7 uger, loven drejer sig om.

Jeg er dybt uenig med hr. Westh i hans bemærkning om vores ændringsforslag nr. 2. Det ligner ingenting. Som jeg hævdede ved første behandling af lovforslaget, og som vi hævdede, da den nugældende lov blev vedtaget i september 1978, er den asocial. Den har været det hele tiden, den rammer ensidigt, den rammer ikke samtlige befolkningsgrupper, og skal der være nogen som helst mening i at forlænge den på nogen måde, så må det være rimeligt, at det rammer alle, og derfor skal jeg varmt anbefale, at man stemmer for vores ændringsforslag nr. 2.

Derimod skal jeg sige om ændringsforslag nr. 3, at det er helt ved siden af set fra vort synspunkt. Det kan vi selvfølgelig ikke støtte.

Selv om hr. Askjær Jørgensen ikke kunne støtte vort ændringsforslag, så vil vi alligevel betragte ændringsforslag nr. 4 og 5 som forholdsvist fornuftige, selv om de er stillet af bl. a. fremskridtpartiet, og dem vil vi kunne støtte.

Melchior (CD):

Jeg skal kort tilkendegive vedrørende ændringsforslagene, at CD foruden for sit eget naturligvis kan stemme for det af det konservative folkeparti stillede ændringsforslag. Det er ikke, fordi vi heller er lykkelige ved den form, men lovens forlængelse, om hvilken vi i september i fjor udtalte, at en sådan forlængelse egentlig måtte anses for at være utænkelig, tvinger os til at indse fornuften i det konservative forslag og at søge at opnå en vis balancering i den periode, der er tale om. De øvrige forslag vil CD stemme imod.

Ved lovens endelige afstemning vil CD stemme blankt. Vi kan ikke medvirke til denne lovgivning. Vi føler os heller ikke forplig-

tet til at gøre det, eftersom vi stemte imod ved den oprindelige vedtagelse i september i fjor. Men vi mildner denne gang vort standpunkt ved at stemme blankt for at tilkendegive, at vi forstår regeringens situation og ikke vil bidrage til at gøre tingene sværere, end de er i forvejen.

Jørgen Jensen (DKP):

Efter vor opfattelse er selve formålet med denne forlængelse ikke at forlænge et mere eller mindre effektivt prisstop, det er ganske enkelt at gribe ind i overenskomstsituationen, og derfor er vor holdning til ændringsforslagene også præget af dette. Vi kunne godt have sympati for ændringsforslaget fra hr. Melchior og hr. Mølgaard, men vi vil ikke stemme for det, vi vil stemme imod. Vi vil kunne stemme for det ændringsforslag, vi selv er medforlagsstillere til, fordi det kan tages som en del af et modtræk imod indgreb i overenskomstsituationen. Vi vil stemme imod de andre ændringsforslag.

Vi understreger, at det er en del af en politisk beslutning. Det, vi foretager os i dag, er i virkeligheden kun dette, at vi tager stilling til overskriften på en helhedsløsning, uden at vi får noget at vide om, hvad der i øvrigt skal stå i den helhedsløsning. Det blev sådan set også sagt af den socialdemokratiske ordfører, hr. Westh, der stadig væk talte om en stærk prislovgivning som en del af en samlet løsning. Man erkender altså, at dette er en del af en samlet løsning, det er begyndelsen på den, men man vil altså ikke sige noget om, hvad det er, der ligger i den løsning.

Derfor vil vi ej heller gå med til at give nogen dispensation fra forretningsordenen. Vi ved da godt, at forslaget bliver vedtaget alligevel, men her drejer det sig om med alle de midler, der er til rådighed, at forklare befolkningen og arbejderklassen, hvad det er, man foretager sig i tinget her i dag. Det er ikke spørgsmålet om priserne. Ingen tror reelt på, at man foretager denne forlængelse for at spare forbrugerne for nogle prisstigninger. Det er ikke det, der er formålet med det. Ingen tror ej heller på, at SV-regeringen kan blive enig om en skarp lovgivning, som effektivt vil bremse prisstigningerne.

Jeg må da også sige, at man kan være noget forbausset over, at den borgerlige del af regeringen, eller rettere sagt den del af rege-

[Jørgen Jensen]

ringen, som har bedst kontakt til erhvervslivet, vil være med til at forlænge denne lov, som i forvejen var en byrde for erhvervslivet. Det er vi nu ikke så meget imod, men imod, at man forlænger den nogle få uger, ja, måske kun nogle dage, for den skal jo kun forlænges, så længe handelsministeren mener det er nødvendigt for at få den aftale klar, som skal gribe ind i overenskomstsituationen.

Det er rigtigt, at det har været vanskeligt at få en fornuftig behandling i udvalget af dette lovforslag, men et enkelt spørgsmål til kunne måske besvares af handelsministeren: hvor mange retssager har der egentlig været på grundlag af den prislov, som man nu vil forlænge? Hvor mange retssager har det været nødvendigt at rejse, og hvordan har udviklingen været i de retssager, og hvad forventer man af nye retssager på grund af den forlængelse, som her finder sted?

Som sagt vil regeringen ikke offentliggøre sine planer, og derfor kan det være nødvendigt, at andre gør det i den nuværende situation.

Det er jo en kendsgerning, at når vi har fået denne lov, er det, fordi det ikke er gået sådan, som statsministeren ønskede det. Statsministeren har jo gang på gang sagt: lad nu parterne forhandle i ro, lad os nu se, om de ikke kan blive enige. Samtidig var man vidende om, at tidligere indgreb ved augustforligene i overenskomsterne, ikke alene de bestående, men også dem, der vil komme omkring dyrtidsreguleringen, den gentagne udtalelse om nødvendigheden af en nulløsning, henvisningen til de økonomiske problemer, som var med til at give baggrund for Arbejdsgiverforeningens minuskrav, har umuliggjort reelle forhandlinger på arbejdsmarkedet. Alligevel sagde man altså: lad os nu se, om de ikke kan blive enige.

Ingen kan være i tvivl om, at formålet, ønsket, var, at der skulle komme et mæglingsforslag eller en skitse til et mæglingsforslag, man kunne sende ud til afstemning og gennem en hetz mod arbejderklassen få den lokket til at stemme ja til. Så stod regeringen bedre. Nu ser det ud til, at det ikke lykkes, for man har spillet for højt spil, og derfor må man gøre noget andet. Derfor må man simpelt hen nu prøve på, om man ikke kan finde en helhedsløsning.

Det, der reelt er sagen i dag, er vel, at er der uenighed mellem socialdemokratiet og venstre i regeringen, så er det ikke om det sigte, at de krav, der var rejst om kortere arbejdstid, en mindstebetaling på 40 kr., længere ferie, vil man gennemføre. Nej, der er enighed om, at det skal fjernes. Det, der er uenighed om, er vel nærmere, hvad man skal kalde den tvungne opsparring, som skal med i et forlig, om den skal kaldes ØD eller den skal kaldes en investerings- og beskæftigelsesfond. Det er alene navnet, man er uenig om, og denne uenighed er måske også så stor, at vi kan risikere at få et valg. Men der er ingen tvivl om, hvad det er, man vil gøre, selv efter et valg. Her er det et spørgsmål om at føre en hårdhændet politik imod arbejderklassen.

Jeg vil også godt spørge statsministeren, hvis ikke handelsministeren vil svare: hvad med de rygter, der har været i pressen i de seneste dage om, at man har en klar aftale, der har ligget lige fra december måned? Det er jeg ikke forbavset over, jeg har selv henvist til allerede i december måned på LO-skolen, at der lå en sådan aftale, det blev heller ikke benægtet af Thomas Nielsen dengang. Der var meget, der gjorde, at regeringspartierne kunne blive enige om, at den trussel, som lå i de penge, der var tvangsopsparet i ATP, måtte man fjerne. Det er da klart, at venstre ikke ønskede, at de skulle overføres til en ØD-fond, det kunne de ikke bære over for de andre borgerlige partier. På den anden side var det lige så klart, at regeringen ikke ønskede, at disse penge skulle udbetales, således at menneskene kunne få lov til at bruge de penge og dermed øge omsætningen og øge beskæftigelsen.

Derfor passede det alt for godt, at disse penge skulle bruges til at narre arbejderklassen i den nuværende situation. Derfor sagde vi allerede dengang til arbejderklassen: pas på, det, de skal bruges til, er bl. a. at bilde dig ind, at der bliver lavet en forbedret ferieordning. Nu kan du få lov til at holde fri for dine egne penge. Det er jo reelt det, der bl. a. er sagt i pressen, at der er enighed om, at man i 1980 og 1981 skal kunne holde fri, og at man skal betale det med de penge.

Og så det lille fif med, at man forhøjer ferieprocenten med 2,5. Ja men hvad er det, man har taget fra arbejderne? Det er to portioner dyrtidstillæg, 1 kr. 20 øre. Og så giver

[Jørgen Jensen]

man 2,5 pct., det svarer gennemsnitligt til, at man får 1 kr. Jo, det er dygtigt! At stjæle 1 kr. 20 øre fra arbejderne og så give dem 1 kr. tilbage og sige: kan du se, hvor meget du får! Det er i virkeligheden det, man forbereder i dag, og derfor vil vi da godt høre, om der er noget om disse rygter.

Eller hvad med mindstebetalingen eller garantilønnen, som man kalder den? Er det reelt sådan, at man er gået med til at lægge de to gange to portioners dyrtidstillæg til og dermed bilde arbejderklassen ind, at nu har den fået en ordentlig garantiløn? Alle ved jo, at dette er fup.

Man kan også se, hvad der aftegner sig, når man taler om, at alt dette skal arbejderklassen sluge, fordi vi har en elendig økonomisk situation. Men den er ikke mere elendig, end at man vil gennemføre en politik, der betyder, at kapitalhaverne yderligere får indtjening ved dette indgreb. Den kapitalophobning, som alle erkender har fundet sted på grund af indkomstpolitikken, skal fortsætte, den skal forstærkes.

Og så siger man: ja men derfor skal vi også have noget medbestemmelse, derfor skal vi også have nogle penge, derfor skal ATP-fonden måske laves om til en investeringsfond. Men hvad er resultatet reelt? Det er, at det bliver en yderligere tvungen opsparring. Der bliver yderligere begrænsninger i lønarbejdernes købemuligheder. Og hvad skal pengene så bruges til? Til at give til industrien, for at den kan sikre sig yderligere mulighed for at investere i arbejdskraftbesparende maskiner. Det er reelt det, der ligger her, og det er det, vi er begyndt at forhandle under dække af, at det skulle være en prisstoplov.

Ja men alle ved, at loven ikke var ret effektiv, og man ved også, at vi er i den situation, at på trods af, at den ikke har været effektiv, så er der en række vareområder, som venter på at stige, fordi man på grund af det, der er sket i denne periode, og det, der skete forud, mener sig berettiget til prisstigninger. Og så siger man altså, at den eksplosion, som nogle kalder det, er der ingen grund til, for så effektiv har prisloven ikke været. Den vil man ikke have midt i forhandlingerne. Nej, den vil man skyde ud, indtil man er færdig med den helhedsløsning, indtil den er gennemført.

Nå ja, det er baggrunden for, at kommunisterne, som ellers ikke er modstandere af en

prisstoplov, er modstandere af det bedrageri, som opføres her, og som man dækker under navnet »forlængelse af en prisstoplov«. Det er reelt overskriften på en helhedsløsning, og det havde været rimeligt, om vi havde fået noget at vide om, hvad der skal stå neden under overskriften, således at folketinget reelt kunne tage stilling til det.

Bolvig (RV):

Det er med ulyst, at det radikale venstre stemmer for regeringens forslag, fordi forslaget først fremkommer nu i den ellefte time og derfor skaber en hel række unødvendige problemer for landets i forvejen plagede virksomheder. Havde forslaget været fremsat for en måned siden, så havde vi undgået dispensationsordningerne, kontrollen og den såkaldte afslidning.

Det er komplet uforståeligt, at begrundelsen er, at ministeren først nu i denne uge er blevet klar over, at parterne på arbejdsmarkedet ikke når frem til en aftale inden den 26. februar. Det har da alle andre danskere været klare over i ugevis. Jeg mener, at vi atter står over for et eksempel på, at den historiske regering udskyder problemerne så længe, at panikreaktioner bliver nødvendige.

For det radikale venstre er det afgørende, at regeringen mener, at en forlængelse vil have en positiv betydning for overenskomst-situationen. Vi tror på, hvad regeringen siger, selv om vi naturligvis ikke kan vide det. Når regeringen mener det efter at have deltaget i trepartsforhandlinger, så vil vi lade en eventuel tvivl komme regeringen til gode.

Vi stemmer imod de stillede ændringsforslag og for lovforslaget, men altså uden den mindste form for glæde.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Som kristeligt folkeparti udtalte ved første behandling, er vi stadig væk meget, meget skeptiske over for dette lovforslags betydning. Vi tror ikke på, at det med den begrundelse, der er givet, har nogen indflydelse på de forhandlinger, der finder sted nu, og vi mener også, at det måske vil give yderligere belastning, især for mindre erhvervsdrivende.

På den anden side kan vi jo ikke ganske udelukke, at det kan have gavnlig indflydelse på forhandlingerne. Da vi ikke vil være med til at hindre, at forhandlinger kan finde sted,

[Inger Stilling Pedersen]

så vil vi ikke modsætte os forslaget, men vi vil heller ikke kunne stemme for det, og derfor har vi vedtaget i gruppen, at vi finder det rigtigst, at vi undlader at stemme.

Men vi vil også gerne sige, at vi godt er klar over, at der ligger noget bag, at det må efterfølges af et eller andet, for ellers får vi bare problemerne udskudt en tid. Derfor vil vi da være meget interesserede i at se, hvad der sker i den kommende tid. Vi vil også sige, at vi på forhånd ikke har sagt noget om, hvordan vores stilling vil blive til de ting, som vi efter det, den socialdemokratiske ordfører var inde på, måske har i vente.

Så er der stillet nogle ændringsforslag. Vi vil kun kunne stemme for nr. 5, og det gør vi ud fra, at vi mener, at det offentlige ikke skal lægge ekstra byrder på erhvervslivet i denne periode. Vi mener heller ikke, det vil ske, men for at være helgarderet vil vi altså stemme for det.

Vi kunne måske også tænke os at stemme for det af centrum-demokraterne stillede ændringsforslag, men også her er vi i tvivl, fordi forslaget om takstforhøjelser måske slet ikke burde fremsættes. Der kunne være tale om et helt nyt produkt, som man kunne sætte i gang uden videre, og derfor vil vi undlade at stemme her.

Vi kan heller ikke stemme for det konservative ændringsforslag. Vi mener ikke – og det mente vi heller ikke, sidst vi havde denne lov til behandling – at vi skal gribe ind i overenskomstforhandlinger på denne måde. Vi vil gerne være med til at forhandle spørgsmålet, men bare ikke i denne lov. Alle skulle være med, blev der sagt af den konservative ordfører, men det er jo bare arbejdsydelser, der står nævnt her. Der er jo mange, mange andre ydelser, der ikke er kontrol på.

Ib Christensen (DR):

Da retsforbundet er modstander af såvel prisstop som lønstop, vil vi naturligvis stemme imod det konservative ændringsforslag om at forsyne dette prisstop med et lønstop.

Der er stillet en række ændringsforslag, hvoraf vi er medforlagsstillere til de fleste. Fælles for de øvrige ændringsforslag er, at de på forskellige områder tilsigter en udvanding eller en smidiggørelse af loven, og vi kan derfor stemme for alle disse ændringsforslag, hvoraf vi som sagt er medforlagsstillere til

flere. Det gælder ændringsforslag nr. 1 fra centrum-demokraterne og retsforbundet vedrørende undtagelse af HT-området. Det drejer sig om det af SF og Danmarks kommunistiske parti stillede ændringsforslag om, at virksomhederne kan indregne lønstigninger i priserne. Det drejer sig om de to forslag fra fremskridtspartiet og retsforbundet med hensyn til smidiggørelse over for erhvervslivet og fjernelse af de værste urimeligheder i dette lovforslag.

Det er karakteristisk, at både forbrugerrådet og erhvervslivet har protesteret mod dette lovforslag, og det siger i og for sig alt om nytten af det og rimeligheden af det. Der er to kendsgerninger. Den ene er, at denne forlængelse vil betyde besværligheder for en række virksomheder og brancher, og den anden kendsgerning er, at den 15. april, eller hvornår loven ophæves, vil der komme en prisekspllosion, og denne prisekspllosion vil altså finde sted efter, at der på den ene eller den anden måde er tilvejebragt en løsning på arbejdsmarkedet. Det er altså det, man får ud af det, og derfor tyder meget på, at man ikke alene vil få en prisekspllosion, men også en lønekspllosion.

Vi ved jo fra pressen i dag, at regeringen ikke bare ikke har erklæret, at den ikke vil blande sig i arbejdsmarkedets overenskomstforhandlinger, men at der sågar, i hvert fald skal vi sige i dele af regeringen, arbejdes på helt konkrete planer om et politisk indgreb. Det er jo klart, at sådanne planer ikke er egnede til at fremme ansvarligheden hos arbejdsmarkedets parter med hensyn til selv at finde frem til en løsning, og derfor kan vi altså opleve, at denne regering, der vil føre stram indkomspolitik og holde omkostninger og inflation i ave, netop ved sin adfærd først afstedkommer en prisekspllosion og derefter en lønekspllosion.

Vi vil naturligvis stemme imod lovforslaget ved tredje behandling.

Wilhelm (VS):

VS vil stemme imod de fire ændringsforslag stillet af borgerlige partier og vil stemme for ændringsforslag nr. 3 stillet af SF og DKP. Vi vil til sidst stemme imod det samlede lovforslag, også uanset om nr. 3 skulle blive vedtaget, på samme måde som vi har stemt imod samtlige de såkaldte prisstoplove,

[Wilhelm]

der har ledsaget overenskomstindgreb og anden indblanding i de sidste 4-5 år.

Vi mener, at det er ret overflødigt at gøre nogle store, bureaukratiske numre ud af at vise arbejderklassen, hvad det er, der her foregår. Det er så klart og tydeligt, hvad der her er tale om, at vi faktisk tror, som jeg sagde ved førstebehandlingen, at man udmærket er klar over det rundt omkring. Dette at man kommer i de sidste dage, før overenskomsten udløber, og siger: for at undgå, at man nu ser, hvor meget priserne vil stige, så forlænger vi denne såkaldte prisstoplov. Dette at handelsministeren direkte i bemærkningerne til forslaget begrunder det med, at regeringen finder det rigtigt, at prisstoplovens gyldighedsperiode forlænges, indtil forhandlingerne på arbejdsmarkedet er tilendebragt. Og dette, at han klart og tydeligt har sagt, at han vil ophæve loven i samme øjeblik, de er tilendebragt. Det er så fuldstændig tydeligt, at der her er tale om en indblanding, der alene skyldes overenskomstsituationen, at vi faktisk har tillid nok til folk rundt omkring til, at det kan de tydeligt se.

Vi finder det især interessant, som jeg også sagde ved første behandling, at dette krav, som i virkeligheden består i, at man skal forsøge – vi tror ikke, det lykkes – at stikke folk blå i øjnene, indtil de er kommet under et nyt løndiktat, lige specielt er fremkommet fra LOs formand.

Glensgård (FP):

Som hr. Askjær Jørgensen sagde det, stemmer vi imod ændringsforslaget fra CD vedrørende HT, og da det mere er af trafikpolitiske årsager, skal jeg give en kort forklaring.

Det hænger således sammen, at der for det første ikke er tale om noget nyt produkt – ja, billetterne får en anden farve, men de busser, der kører, og de mennesker, der kører busserne, er de samme. Ved dette nye system, som man ønsker at indføre i HT, er man med til at øge underskuddet på HT. På den baggrund kan vi selvfølgelig ikke være interesseret i at åbne op for, at underskuddet på de offentlige budgetter øges.

Derfor undrer det os selvfølgelig også, at retsforbundet tilslutter sig ændringsforslaget. Vi er klar til at tilslutte os ethvert ændringsforslag, der udhuler lovgivningen, men dette ændringsforslag er faktisk kun med til at øge

det tilskud, man giver til HT. Jeg har egentlig i de fem år, jeg har beskæftiget mig med politik, haft forståelsen af, at retsforbundet ikke var særlig interesseret i, at et selskab som HT skal give de hundredvis af millioner i underskud, som det gør. Men ved at retsforbundet altså stemmer for ændringsforslag nr. 1, så er det med til at øge dette underskud.

Det er den egentlige baggrund for det. Der ligger altså ikke i vores afgivelse af stemme her nogen stillingtagen til ændringsforslaget som en del af prisstoplovgivningen, det er simpelt hen af trafikpolitiske årsager.

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Jeg vil gerne takke de ordførere, der har givet udtryk for erkendelse af denne forlængelses nødvendighed. Som jeg sagde allerede under førstebehandlingen, er der tale om en midlertidig forlængelse affødt af, at situationen på arbejdsmarkedet ikke er afklaret ved lovens udløb. I lyset af denne midlertidighed har jeg ikke fundet grund til at acceptere nogen af de foreliggende ændringsforslag, og jeg må derfor anbefale at stemme imod samtlige ændringsforslag.

Westh (S):

Da der er rejst ønske om ny udvalgsbehandling, vil jeg gerne sige, at da der her kun er tale om en meget kort forlængelse af en eksisterende, kendt lov, og da de henvendelser, der har været til udvalget under den udvalgsbehandling, der har fundet sted, stort set har svaret til de henvendelser, vi behandlede i september, så mener vi ikke, at et nyt udvalgsmøde tjener noget rimeligt formål i dette specielle tilfælde. Jeg foreslår derfor, at forslaget går direkte til tredje behandling.

Askjær Jørgensen (FP):

Der er en ny problematik i forslaget, nemlig det, der skal hedde § 11 a. Der er i tusindvis af firmaer, der har disponeret efter, at loven udløber den 26. februar. Det er en meget svær situation for titusinder af virksomheder. Det vil koste masser af arbejdspladser og gøre masser af vore medborgere arbejdsløse. Det betragter vi ikke som en tilfældig sag. Det er en meget alvorlig sag, vi nu har til behandling.

[Askjær Jørgensen]

Til hr. Bolvig, der sagde, at de radikale med ulyst støttede dette, må jeg sige, at det er meget svært at forstå denne ulyst, når man så alligevel tilkendegiver, at man stemmer for lovforslaget. Jeg forstår ulysten, der kan være forårsaget af en masse forskellige ting, bl. a. dem, som vi har været inde på tidligere, men man kunne jo have fremsat det en måned før, så at vi ikke skulle have væltet alle disse ulykker med uvisheden ned over de mange virksomheder.

Hvis de radikale på trods af deres ulyst vil stemme for regeringens forslag, så stemmer de radikale dermed for at gøre livet surt især for de mindre virksomheder. Men det er måske den linje, der skal til at være 100 pct. generel for det radikale parti fremover, nemlig at man vil medvirke til først og fremmest at genere de mindre virksomheder.

Som vi tidligere har snakket om det, så havde vi en udvalgsbehandling, der ikke blev gjort færdig. Der var masser af spørgsmål, som blev stillet umiddelbart efter førstebehandlingen, men svarene på disse spørgsmål fik vi først efter, at der var afgivet betænkning. Hvis folketinget vil forbyde os at få en fornyet udvalgsbehandling af noget, der slet ikke er gjort færdigt, så vil jeg gerne spørge de medlemmer, der vil forbyde os det: hvordan har den demokratiske samvittighed det i sådan en situation? Jeg må fastholde, og vi beder om det, at vi må have en fornyet udvalgsbehandling.

Jørgen Jensen (DKP):

Der kan være situationer, hvor intet svar også er et svar. Argumentet for, at vi skulle forlænge denne prisstoplov, var, at man skulle skabe ro om forhandlingerne, skulle skabe mulighed for, at arbejdsmarkedets parter selv kunne komme frem til et resultat.

Det kunne lyde smukt. Vi har nu aldrig troet på det. Nu er der igen skabt den situation, at det, kommunisterne sagde i december, januar og begyndelsen af februar om, hvad regeringen havde af planer, er nedfældet helt konkret i punkter i en række dagblade. Når jeg spørger statsministeren, om det er rigtigt, så svarer man ikke, og så er vi altså i den situation, at det er rigtigt, hvad der står i dagbladene.

Der har været forhandlinger mellem LO og regeringen. Man har i og for sig både

skitseret og aftalt den plan, der skulle træde i kraft, hvis arbejdsmarkedets parter ikke blev enige. Hvordan tror man det virker på forhandlingerne? Tror man virkelig, at det er med til at fremme mulighederne for at få arbejdsgiverne til reelt at forhandle indrømmelser eller få fagbevægelsen til at fire lidt? Man ved jo egentlig, hvad resultatet skal være. Så er det narreværk at sige, at de bare kan forhandle videre.

Jeg vil også godt sige med henblik på fornyet udvalgsbehandling, at jeg ved ikke rigtig, om det vil give noget mere, hvis forslaget kommer i udvalget igen. Vi har jo set, hvordan det heller ikke her er muligt at få svar fra handelsministeren om, hvor mange retssager der har været som følge af den sidste lov. Det kunne da være, det var godt for os at få det at vide. Jeg har hørt, at der har været mange retssager. Hvad har baggrunden været for det?

Jeg kan altså ikke få svar fra handelsministeren, men man kunne måske spørge hr. Westh, om det virkelig er sådan, at den socialdemokratiske gruppe ved alt om, hvad der er sket omkring denne lov, og derfor trygt siger, at den kan vi behandle i løbet af nogle få timer, for der er ikke grund til at høre flere.

Så siger man, at det stort set er de samme henvendelser. Hvordan var situationen for menneskenes børn i dette land? De fik nogle få timer. I løbet af nogle få timer kunne de altså tage stilling til, om de ville komme ind i dette folketing med deres problemer til udvalget og sige, hvad det reelt var. Og så kritiserer man bagefter og siger, at der kom jo ikke så mange og de havde ikke så meget at sige. Nej, de fik heller ikke mulighed for det, og man ville heller ikke behandle de problemer, de rejste. Det er jo det, der er kendsgerningerne omkring dette lovforslag.

Men altså: det, der vel er kommet ud af debatten, selv om det ikke er meget, er, at man må sige til arbejderklassen: det, der har stået i bladene de sidste par dage, er det, man har tiltænkt jer. Tag højde for det og aktionér for at få noget bedre igennem!

Ib Christensen (DR):

Hr. Glensgård havde naturligvis ret i, at det er et fremtrædende trafikpolitisk synspunkt hos retsforbundet, at i princippet bør

[lb Christensen]

brugerne af trafikydelse betale, hvad det koster. Men vi må for det første erkende, at det, når det drejer sig om HT, og når det drejer sig om DSB, er en målsætning, der i hvert fald ligger langt ude i fremtiden. Og for det andet anlægger vi ikke som fremskridtpartiet en trafikpolitisk synsvinkel, når vi tager stilling til ændringsforslag til en prisstoplov.

Glensgård (FP):

Nu var der virkelig en anledning til, at folketingets formand kunne gribe fat i sine egne. Der var virkelig en anledning til at højne dette folkestyre ved ikke at benytte sig af så svinske metoder, som der nu er lagt op til.

Hvor er hr. Poul Nielson i denne sag? Hr. Poul Nielson, der som formand for erhvervsudvalget har afgivet et tilsagn om, at vi selvfølgelig bare kunne stille ændringsforslag mellem anden og tredje behandling. Der var ingen grund til at vente med at afgive betænkning til anden behandling. Det skulle absolut gøres kl. 22.15.

Hvor er hr. Westh, som havde tilsluttet sig samme synspunkt?

Nu, da man ser, at der måske kan skabes et flertal for at afskære fremskridtpartiet fra at stille ændringsforslag, så springer man fra det, man har lovet i folketingets erhvervsudvalg. Se, det er den måde, man skal forhandle med socialdemokrater på! Det er noget af det groveste, vi har været udsat for. Men det er selvfølgelig ikke det sidste. Det må vi se i øjnene.

Det er således, at handelsministeren under et samråd i udvalget har meddelt, at dispensationsordningerne skal administreres meget stramt. Og det er jo nok lidt groft, at vi endog efter at have fået disse oplysninger ikke vil kunne komme til at stille ændringsforslag omkring de punkter.

Jeg håber derfor, at der er nogle anstændige socialdemokrater. Jeg kender nogle af dem som mennesker, og jeg håber derfor, der er nogle anstændige socialdemokrater, som vil rejse sig op som mandfolk og sige: hvis vi har givet et tilsagn, så skal det også holdes.

At venstre går med på galejen, kan vi selvfølgelig beklage, men jeg håber altså, at vi i fremtiden ikke skal udsættes for en sådan behandling.

Jeg skal kun sige, at vi selvfølgelig under en fornyet udvalgsbehandling agter at stille ændringsforslag i overensstemmelse med den såkaldte behandling, vi havde i erhvervsudvalget. Vi agter at stille disse ændringsforslag, og jeg håber, at hr. Westh går på talerstolen og trækker sit forslag om afstemning tilbage. Det vil være en højnelse af hr. Westh, og det vil være tiltrængt.

(Kort bemærkning).

Westh (S):

Mig bekendt er der ikke noget i forretningsordenen, der forbyder at stille ændringsforslag mellem anden og tredje behandling, selv om der ikke er udvalgsbehandling.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg har set, at erhvervspartiets repræsentant er til stede her i folketingsalen og har været på vej herop flere gange. Men jeg har endnu ikke hørt hr. Lindingers røst heroppefra.

Hr. Lindinger er måske ikke klar over, at når det er gået så dårligt, som det er, i udvalget, er det udelukkende på grund af, at hr. Lindinger er gået med i valgforbund, således at S og V kan dominere, kan majorisere, i udvalget. At lovforslaget ikke har fået en rimelig udvalgsbehandling, baserer sig altså på, at hr. Lindinger har været med i dette valgforbund.

Jeg vil meget gerne høre, om hr. Lindinger vil redegøre for, hvordan samvittigheden har det, når hans stemme bliver brugt til at forhindre en rimelig udvalgsbehandling.

(Kort bemærkning).

Lindinger (EP):

Jeg mener da faktisk, at erhvervspartiet har gjort folkestyret en meget stor tjeneste ved at sætte ekspeditions-hastigheden i folketingsudvalgene op, derved at det med sin stemme har kunnet give regeringskonstellationen flertal i samtlige udvalg.

Det er gjort for at sætte tempoet op. Jeg har den principielle opfattelse, at man altid bør stemme for, når der er tale om, at et lov-

[Lindinger]

forslag skal køre lidt hurtigt igennem, stemme for, at det også får sin tredjebehandling.

Det var afgørende for erhvervspartiet, da jeg indgik i valgforbund, der kunne give flertal i samtlige udvalg, at undgå forhalingstaktik.

Hvis jeg havde den opfattelse, at der ville komme noget som helst nyt ud af et fortsat arbejde i erhvervsudvalget, var det noget andet.

Jeg må erkende, at jeg selv forlod udvalget, fordi jeg syntes, det var lidt for broget. Det er altså min bestemte opfattelse, at her kan man udmærket godt stemme imod en fornyet udvalgsbehandling. Men principielt ville jeg aldrig gøre det.

Formanden:

Inden vi går videre, skal jeg for en ordens skyld gøre opmærksom på, at der jo i overensstemmelse med vanlig praksis vil blive mulighed for at tage stilling til spørgsmålet om udvalghenvisning også i form af korte bemærkninger, når der har været stemt om ændringsforslagene.

Jeg siger det, fordi den forhandling, vi har i øjeblikket, jo drejer sig om selve forslaget.

(Kort bemærkning).

Bolvig (RV):

Når hr. Glensgård atter en gang siger, at det er det groveste, han har været udsat for, så skyldes det, at hr. Glensgård ene af alle folketingets medlemmer aldrig nogen sinde sidder nede i salen og lytter til hr. Glensgård.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes, idet 31 stemte for, 124 imod; 6 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes, idet 21 stemte for, 140 imod.

Ændringsforslag nr. 3

forkastedes, idet 45 stemte for, 116 imod.

Ændringsforslag nr. 4

forkastedes, idet 41 stemte for, 120 imod.

Ændringsforslag nr. 5

forkastedes, idet 47 stemte for, 115 imod.

§§ 1-3

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Der er stillet forslag om, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling, og der er fremsat ønske om udvalgsbehandling inden tredje behandling. Jeg skal lade foretage afstemning om det stillede forslag. Der kan fremsættes bemærkninger inden for den korte bemærknings tidsramme om dette procedureforslag.

Forhandling

Askjær Jørgensen (FP):

Selv om hr. Bolvig forsøgte at være lidt onskabsfuld over for en af mine partifæller for et øjeblik siden, så finder jeg ligegodt anledning til at sige, at det, vi ønsker at komme frem med under den fornyede udvalgsbehandling, er nogle af de udmærkede ting, hr. Bolvig var med til at arbejde med, da vi sidst behandlede det, først i september måned.

Hr. Bolvigs navn står på et af de ændringsforslag, vi havde forleden, og jeg har hørt, at hr. Bolvig har argumenteret meget for, hvor fantastisk godt et ændringsforslag det var.

Vi havde jo ikke på det sene tidspunkt forleden aften lejlighed til at kontakte hr. Bolvig for at få at vide, om hr. Bolvig ønskede at være med til den slags ændringsforslag. Vi sagde: hvis hr. Bolvig vil støtte vore ønsker om en fornyet udvalgsbehandling, så vil vi invitere hr. Bolvig til sammen med os at fremsætte nogle af disse ændringsforslag igen.

(Kort bemærkning).

Glensgård (FP):

Det var hr. Westh, som åbenbart fandt en udvej ud af sit eget dilemma. Hr. Westh strøg op på talerstolen og sagde: ja men det

[Glensgård]

kan jo bare fremsættes uden udvalgsbehandling.

Nu skal hr. Westh og jeg jo ikke diskutere forretningsordenen her, men jeg skal alligevel gøre opmærksom på, at der i forretningsordenens § 18, stk. 2, står, at sådanne ændringsforslag skal være omdelt dagen forinden. Det vil sige, at når ændringsforslaget fra os bliver fremsat, vil hr. Westh gå på talerstolen og sige: haha, dér snød jeg jer, for det blev jo ikke omdelt i går!

Hr. Westh skylder os altså stadig væk en forklaring på, at både han og udvalgets formand gav tilsagn om, at vi selvfølgelig kunne stille ændringsforslag mellem anden og tredje behandling. Hvis der foretages en egentlig udvalgsbehandling, kan der stilles ændringsforslag i tillægsbetænkningen. Derefter kan hr. Westh jo stemme for, at der gives dispensation til tredje behandling, og så kan vi stemme om ændringsforslagene.

Men jeg beklager altså, at hr. Westh fandt denne lidt for hurtige udvej, specielt for hans egen skyld.

Formanden:

Jeg skal for en ordens skyld gøre opmærksom på, at hvis der stilles ændringsforslag, kan disse komme til behandling med tingets samtykke. Hertil kræves kun almindelig stemmeflerhed.

(Kort bemærkning).

Glensgård (FP):

Nu har vi jo før fået tilsagn fra socialdemokratiet, så selv et tilsagn om, at man, hvis det kom frem, ville stemme for, at man ville give tilladelse til afstemning, betvivler vi meget.

(Kort bemærkning).

Westh (S):

Når hr. Glensgård citerer § 18, stk. 2, skulle han også citere § 18, stk. 3, der giver mulighed for det, jeg sagde.

(Kort bemærkning).

Wilhjelm (VS):

Det her drejer sig jo i virkeligheden ikke så meget om udvalgsbehandlingen. Jeg vil ikke helt udelukke det, men jeg kan vanske-

ligt forestille mig den situation, hvor VS ville forhindre en fornyet udvalgsbehandling. Vi vil i hvert fald ikke gøre det i den foreliggende sag.

Men det er da klart, at fremskridtspartiet kan stille sine ændringsforslag mellem anden og tredje behandling. Det ville også være uanstændigt andet, når det er blevet dem lovet.

Derfor vil jeg bede formanden afklare et andet spørgsmål. Det er det, sagen i virkeligheden drejer sig om. Vil den dispensation, der eventuelt bliver givet til en hurtigere tredjebehandling, end forretningsordenens regler siger, vil den ikke også omfatte de ændringsforslag, som måtte blive stillet til tredje behandling? Det er jeg gået ud fra. Det er jo det, det i virkeligheden drejer sig om.

Fremskridtspartiet tror åbenbart ikke, at den dispensation også gælder deres eventuelle ændringsforslag. Det går jeg ud fra den gør. Det vil jeg bede formanden om lige at klargøre, inden vi skal tage stilling til de ting.

Formanden:

Spørgsmålet, om ændringsforslag kan komme til behandling, afgøres ved almindelig stemmeflerhed. Fravigelse af fristen for lovforslagets tredjebehandling kræver derimod efter § 43 samtykke af $\frac{3}{4}$ af de stemmende medlemmer. Så tror jeg det skulle være klart.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti mener ikke, at der er brug for ny udvalgsbehandling, men af principielle grunde mener vi heller ikke, det er rigtigt at modsætte sig en sådan. Vi kan forudse, hvilke konsekvenser det vil kunne få i fremtiden, hvis denne debat skal gentage sig, hver gang der er et eller andet tvivlsspørgsmål. Derfor vil vi gå ind for, at der bliver udvalgsbehandling.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Hr. Westh går både med seler og med rem, når han skal sikre sig, at uretten kan ske fyldest i dette ting. Han har sikret sig på

[Glistrup]

to måder, at de ændringsforslag, som vi ønsker til afstemning, ikke kan komme frem.

For det første: § 18, stk. 3, som hr. Westh selv henviste til, går ud på, at forslagene skal være omdelt under mødet. Men det kan ikke opnås. På den måde, som hr. Wesths parti ønsker at jasje dette forslag igennem på til skade for den danske befolkning, kan vi overhovedet ikke nå at få det omdelt. Derfor er muligheden for at stille ændringsforslag uden for betænkningen allerede udelukket efter § 18, stk. 3.

Hvis det virkelig lykkedes at få det igenem i trykkeriet, ved at det blev trykt 10 gange så hurtigt, som det normalt sker, ja, så har hr. Westh § 43, hvorefter der pludselig kræves $\frac{3}{4}$ af de stemmende, for at vi kan få vore ændringsforslag behandlet. Hvis vi derimod får det i betænkningen, kan et mindretal også få et ændringsforslag behandlet.

Det er det, man kalder demokrati: at et mindretal i hvert fald kan få lejlighed til at få taget stilling til sine forslag. Men det er åbenbart ikke noget, man kender i hr. Wesths parti. Jeg tror, man skal slette den del af socialdemokratiet, der hedder demokratiet. Man kunne godt ved samme lejlighed slette ordet social, for det passer jo heller ikke på det parti.

(Kort bemærkning).

Poul Schlüter (KF):

Det almindelige efter folketingets praksis er, at der finder udvalgsbehandling sted mellem anden og tredje behandling. Det står fast.

I denne sag oplever vi – og det er jo en undtagelse fra reglen – at regeringen vil vise sine kræfter. Bevares, men er det et egnet emne? CD og det konservative folkeparti har grundigt overvejet denne situation. Vi mener, det er ubehageligt, at et folketingsflertal næg-

ter et mindretal, at der holdes sædvanligt udvalgmøde mellem anden og tredje behandling. Hvad skal det dog være godt for?

Jeg må indrømme, at hr. Glensgård og hr. Askjær Jørgensen har holdt nogle taler, som gør det lidt svært at støtte deres standpunkt, men man behøver jo heller ikke at støtte deres præmisser, fordi man er enig i deres konklusion.

Giv dog folketinget en chance for at arbejde sædvanligt! Når en større gruppe i tinget beder om udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling, så er det en parlamentarisk uartighed at nægte det. Det er ikke rimeligt.

Hermed sluttede forhandlingen om spørgsmålet om udvalgsbehandling.

Afstemning

Forslaget om, at lovforslaget gik til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling, vedtoges med 89 stemmer mod 72.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Jeg skal her afbryde mødet.

Folketingets næste møde afholdes i dag, fredag den 16. februar, kl. 12.15 med følgende dagsorden: Eventuelt: tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om stop for pris- og indkomststigninger, samt de resterende sager fra dagsordenen for mødet i dag.

Mødet hævet kl. 11.24